

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 27/2568

ศาลจังหวัดสว่างแดนดิน ศาลผู้ส่งความเห็น ศาลปกครองอุดรธานี ศาลผู้รับความเห็น นางสาว ศ. โจทก์ ร้อย
ตำรวจตรี ป. ที่ 1 กับพวกรวม 3 คน จำเลย

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีที่เอกชนเป็นโจทก์ ยื่นฟ้องเอกชนด้วยกันเป็นจำเลยที่ 1 และที่ 2 เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด
สกลนคร สาขาวานรนิวาส จำเลยที่ 3 อ้างว่า โจทก์นำแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. 1) เลขที่
110 ซึ่งโจทก์เป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ไปขออนุญาตที่ดินต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดสกลนคร
สาขาวานรนิวาส ในวันรังวัดที่ดินเพื่อออกโฉนด จำเลยที่ 1 คัดค้านว่าที่ดินพิพาทที่โจทก์นำชื่ออยู่ใน
ความครอบครองของจำเลยที่ 1 ตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. 3) เลขที่ 106 ก่อนถึงวัน
นัดสอบสวนเปรียบเทียบ จำเลยที่ 1 ได้จดทะเบียนโอนขายที่ดินดังกล่าวให้แก่จำเลยที่ 2 จำเลยที่ 3
มีหนังสือแจ้งให้โจทก์ จำเลยที่ 1 และที่ 2 มาให้ถ้อยคำ ในวันสอบสวนเปรียบเทียบ จำเลยที่ 2
คัดค้านการรังวัดของโจทก์ จำเลยที่ 3 มีคำสั่งสอบสวนเปรียบเทียบตามมาตรา 60 แห่ง
ประมวลกฎหมายที่ดิน ไม่ออกโฉนดที่ดินให้แก่โจทก์ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ขอให้ศาล
พิพากษาหรือมีคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งคัดค้านการออกโฉนดที่ดินของจำเลยที่ 1 และที่ 2 และให้
จำเลยที่ 3 เพิกถอนคำสั่งสอบสวนเปรียบเทียบแล้วออกโฉนดที่ดินให้แก่โจทก์ ส่วนจำเลยที่ 3
ให้การสรุปได้ว่า ที่ดินตามแบบแจ้งการครอบครอง (ส.ค. 1) เลขที่ 110 ที่โจทก์นำมายื่นขอรังวัด
ออกโฉนดที่ดินไม่ใช่ที่ดินแปลงเดียวกันกับที่ดินพิพาทที่โจทก์ได้นำชี้ แต่เป็นที่ดินที่อยู่ในความ
ครอบครองของจำเลยที่ 1 ตามเอกสารแบบแจ้งการครอบครอง (ส.ค. 1) เลขที่ 106 การที่จำเลยที่
3 มีคำสั่งไม่ออกโฉนดที่ดินให้แก่โจทก์ จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว ขอให้ยกฟ้อง จำเลยที่ 3 ยื่นคำร้อง
โต้แย้งเขตอำนาจศาลว่า คดีนี้เป็นคดีพิพาทอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง
ศาลจังหวัดสว่างแดนดินพิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลจำต้องพิจารณาให้ได้ความเสียก่อนว่า ที่ดิน
พิพาทเป็นที่ดินที่โจทก์มีสิทธิครอบครองตามที่กล่าวอ้างหรือไม่ แล้วจึงจะพิจารณาประเด็นอื่น
ต่อไป คดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของ
ศาลยุติธรรม ศาลปกครองอุดรธานีพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้โจทก์มีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับคำสั่ง
สอบสวนเปรียบเทียบของจำเลยที่ 3 ว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งเป็นประเด็นหลักแห่งคดีที่ศาลจะ
วินิจฉัยในเนื้อหาของคดี จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือ
เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของ
ศาลปกครองตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา
คดีปกครอง พ.ศ. 2542 คณะกรรมการพิจารณาแล้ว แม้คดีนี้โจทก์จะฟ้องเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด
สกลนคร สาขาวานรนิวาส จำเลยที่ 3 ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 โดยมีคำขอให้เพิกถอนคำสั่งสอบสวน
เปรียบเทียบการโต้แย้งสิทธิในที่ดินที่ขอรังวัดออกโฉนดที่ดินของจำเลยที่ 3 และเพิกถอนคำ
คัดค้านของจำเลยที่ 1 และที่ 2 และให้จำเลยที่ 3 ทำการสอบสวนเปรียบเทียบใหม่ให้ถูกต้องแล้ว
ออกโฉนดที่ดินให้แก่โจทก์ อันมีลักษณะเป็นการตั้งรูปเรื่องการฟ้องคดีเป็นคดีฟ้องขอให้เพิกถอน
คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่เหตุแห่งการขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว
โจทก์อ้างว่าโจทก์เป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทและยื่นคำร้องขอออกโฉนดที่ดิน

แต่จำเลยที่ 1 คัดค้านว่าที่ดินพิพาทที่โจทก์นำชี้รังวัดขอออกโฉนดที่ดินอยู่ในความครอบครองของจำเลยที่ 1 ตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. 3) เลขที่ 106 คดีจึงมีประเด็นต้องวินิจฉัยว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดิน (ส.ค. 1) เลขที่ 110 ที่โจทก์อ้างว่าตนเป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์หรือเป็นที่ดินของจำเลยที่ 1 ตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. 3) เลขที่ 106 อันเป็นการโต้แย้งสิทธิในที่ดิน ซึ่งจำเลยที่ 3 มีอำนาจตามมาตรา 60 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน สอบสวนเปรียบเทียบและพิจารณาสั่งการไปตามที่เห็นสมควร แม้จำเลยที่ 3 เห็นว่าจำเลยที่ 1 และที่ 2 มีสิทธิในที่ดินพิพาทดีกว่า จึงมีคำสั่งไม่ออกโฉนดที่ดินให้แก่โจทก์ อันเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายที่มีผลกระทบต่อสิทธิของโจทก์ แต่เมื่อการวินิจฉัยสั่งการตามบทบัญญัตินี้เป็นกรณีการโต้แย้งสิทธิในที่ดินที่ขอออกโฉนดที่ดิน โดยพรรคสองของมาตราชดกล่าวบัญญัติให้ฝ่ายที่ไม่พอใจคำสั่งของเจ้าพนักงานที่ดินดำเนินการฟ้องต่อศาลภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง เมื่อโจทก์นำคดีมาฟ้องต่อศาลขอให้เพิกถอนคำสั่งคัดค้านของจำเลยที่ 1 และที่ 2 และทำการสอบสวนเปรียบเทียบใหม่ให้ถูกต้อง แล้วออกโฉนดที่ดินให้แก่โจทก์ โดยอ้างว่าที่ดินพิพาทเป็นของโจทก์ไม่ใช่ของจำเลยที่ 1 ซึ่งไม่ว่าศาลจะวินิจฉัยว่าที่ดินพิพาทเป็นของโจทก์หรือจำเลยที่ 1 ย่อมกระทบต่อสิทธิในทางทรัพย์สินของเอกชนทั้งสองฝ่าย กรณีจึงเป็นข้อพิพาทระหว่างเอกชนกับเอกชนด้วยกัน โดยต่างฝ่ายต่างต้องพิสูจน์การได้มาซึ่งสิทธิในที่ดินเป็นสำคัญ เนื้อหาตามคำฟ้องของโจทก์ จึงมิใช่การขอให้ศาลตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำของฝ่ายปกครอง แต่เป็นกรณีที่ขอให้ศาลมีคำพิพากษาค้ำครองและรับรองสิทธิในที่ดินของโจทก์ กรณีจึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม

องค์คณะ

ไม่มี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/27/2568>